

Styresak 101-2021

Budsjett 2022 - status i arbeidet pr november

Saksbehandler: Gro Ankill, Beate Sørslett, Marit Barosen
Dato dok: 04.11.2021
Møtedato: 16.11.2021
Vår ref: 2021/3076

Vedlegg (trykt):

Vedlegg (ikke tr.): [Styresak 130-2021 Budsjett 2022-2025 foretaksgruppen – ramme og føringer, endelig vedtak \(Helse Nord RHF\)](#)
[Styresak 089-2021 Budsjett 2022 – status i arbeidet og oppdatert bærekraftsanalyse](#)
[Styresak 063-2021 Forberedelse budsjett 2022](#)

Innstilling til vedtak:

1. Styret tar status i budsjettarbeidet pr november til orientering.

1. Bakgrunn:

Styret fikk i styremøte 5. oktober redegjørelse for status i budsjettarbeidet for 2022 med oppdatert bærekraftsanalyse for langtidsperioden 2022-2029 og estimert omstillingsutfordring for 2022. Omstillingsutfordring for 2022 var estimert til om lag 154 mill. kr ut fra en prognose for 2021 basert på regnskapsresultat ved utgangen av august. Avslutning av regnskapet for september 2021 viste imidlertid en betydelig forverring i driftsresultatet, og prognose for 2021 ble på bakgrunn av dette, samt analyser av aktivitet og kostnadsnivå, justert fra et budsjettavvik på -85 mill. kr opp til -150 mill. kr i forventet avvik. Virksomhetsrapport for september 2021 ble behandlet i ekstraordinært styremøte 26. oktober (styresak 096-2021). Videre behandlet styret i Helse Nord i møte 27. oktober styresak 130-2021 *Budsjett 2022, foretaksgruppen – ramme og føringer*, som gir justeringer i rammeforutsetningene sammenlignet med økonomisk langtidsplan som ble vedtatt i juni. I denne styresaken redegjøres for status i budsjettarbeidet for 2022 pr utgangen av oktober, herunder oppdatert omstillingsutfordring etter endring i prognose og etter rammejusteringer som følger av styresak 130-2021 i Helse Nord.

2. Direktørens vurdering

Nordlandssykehuset er i en alvorlig økonomisk situasjon. For å sikre foretakets fremtidige økonomiske bærekraft er det nødvendig å iverksette omfattende kostnadsreducerende tiltak. I tråd med styrets vedtak i sak 096-2021 er det i budsjettprosessen arbeidet med både kortsiktige (strakstiltak) og langsiktige tiltak. De kortsiktige tiltakene skal primært bidra til å bremse kostnadsutviklingen, mens gjennomføring av langsiktige tiltak vil være avgjørende for

å oppnå nødvendig handlingsrom for strategiske prioriteringer på lengre sikt. I det pågående arbeidet forsøkes så langt som mulig å unngå tiltak som vil ramme tjenestetilbudet. Den økonomiske situasjonen er imidlertid svært krevende, og reduksjon/ending i tjenestetilbud kan derfor ikke utelukkes.

Oversikt over konkretiserte og tallfestede tiltak har dessverre ikke vært mulig å ferdigstille innen utsendelse av sakspapirer. Arbeidet vil pågå fortløpende frem mot styremøtet, og oversikt med gevinstberegning for ulike tiltaksområder vil bli presentert styret 16. november.

3. Revidert omstillingsutfordring 2022

På bakgrunn av endret resultatprognose for 2021 og justeringer i rammeforutsetninger for 2022 jamfør styresak 130-2021 i Helse Nord RHF er omstillingsutfordring for budsjettåret 2022 justert som følger:

Inngangsfart 2022	-150,0
Økte kostnader HN IKT investeringer (FIKS mv)	-25,4
Trekk i basisramme - IKT kostnader regionale prosjekter	-5,4
Trekk i basisramme - IKT kostnader forvaltning Helse Norge	-2,6
Regional forvaltning av elektronisk kurve 2022	-0,8
Avslutning tilskudd innføring av elektronisk kurve	-5,6
Avslutning overgangsordning PCI	-14,7
Økning i antall utdanningsstillinger spesialsykepleiere (ABIOK) i tråd med OD	-5,2
Nye oppgaver/underkompensert prisvekst (medikamenter mv.)	-50,0
Midlertidig organisering ambulansetjenesten (tom. mars)	-2,9
Videreføring av covid-tiltak uten kompensasjon	-10,0
Bortfall covid inntektskompensasjon	-40,0
Økte kostnader/trekk inntekter	-162,6
Endringer inntektsmodeller	15,9
Styrking kapital	5,2
Reduserte rentekostnader	3,8
Reduserte avskrivninger	6,4
Økte inntekter/reduerte kostnader	31,3
Uløst utfordring 2022 - før tiltak	-281,3

Endringer sammenlignet med styresak 089-2021 er merket blått i tabellen, og omfatter:

- Økning i kostnader knyttet til Helse Nord IKT økt fra 21,9 mill. kr til samlet 33,4 mill. kr.
- Nye kostnader til regional forvaltning av elektronisk kurve i 2022 med 0,8 mill. kr.
- Netto kostnad knyttet til økning i antall utdanningsstillinger for spesialsykepleiere i tråd med Oppdragsdokument, samt justering av (nasjonale) bestemmelser for lønn under utdanning, med 5,2 mill. kr.
- Videreføring av covid-tiltak uten særskilt finansiering med om lag 10 mill.kr i 2022. Dette omfatter økt bemanning laboratoriet, økt bemanning smittevern, laboratorierekvisita, avskrivninger på covid-investeringer, og leie av beredskapslager. Øvrige tiltak knyttet til covid-beredskap forutsettes avvirket senest 31.12.2021 (samlet finansiering for ekstraordinære covid-kostnader i 2021 har utgjort 110 mill. kr, midlene bortfaller i 2022)
- Bortfall av covid-midler knyttet til inntektstap i 2021 (forventes ikke kompensert gjennom tilsvarende netto aktivitetsvekst i 2022) med 40 mill. kr.

- Styrking av basisramme som følge av priskompensasjon for kapitalkostnader med 5,2 mill. kr.

Uløst utfordring utgjør omlag 5,5 % av foretakets brutto budsjett for 2022. De senere år har foretaket hatt en gjennomsnittlig gjennomføringsgrad på 60-80 % av identifiserte tiltak. Brutto tiltaksplan for 2022 bør ut fra historisk gjennomføringsgrad derfor ligge på nivå 360-400 mill. kr.

Det vesentligste av budsjettavviket for 2021 er knyttet til lønn og innleie. Av samlet budsjett for 2021 utgjør lønn og innleie 60 % av samlet kostnadsbudsjett. Ved utgangen av september 2021 er regnskapsmessig andel av lønn og innleie 62 %. For 2022 er det varslet kostnadsøkning og rammereduksjon på til sammen 33,4 mill. kr knyttet til Helse Nord IKT. Videre forventes også i 2022 økte kostnader knyttet til medikamenter og medisinsk materiell ut over prisvekst. Reduksjon i kapitalkostnader vil bare kompensere en liten andel av dette. For å håndtere kostnadsvekst til IKT og økte medikamentkostnader vil det forutsette at andelen lønn og innleie-kostnader i 2022 reduseres til mindre enn 60 % av samlede kostnader. Det innebærer en betydelig reduksjon i lønn og innleie sammenlignet med nivået høsten 2021.

4. Strategiske prioriteringer

Nordlandssykehuset er som resten av spesialisthelsetjenesten i kontinuerlig utvikling, noe som medfører endring av både pålagte oppgaver og strategiske prioriteringer. Økonomisk handlingsfrihet er nødvendig for å skape rom for nye prioriteringer. Strategisk utviklingsplan legger føringer for foretakets langsiktige prioriteringer, i tillegg vil vedtak i styret være førende for prioritering mellom områder.

Slike prioriteringer omfatter blant annet:

- Økning i utdanningskapasitet for utdanning av spesialsykepleiere knyttet til fagområder innen ABIOK
- Omlegging av utdanning av LIS-leger
- Omlegging fra hjemmevakt til vakt på vaktrom innenfor ambulansetjenesten
- Etablering av intermedisærseger kirurgisk klinikk Bodø
- Etablering av helsefellesskap og samhandling med kommunene

Fremover er det viktig å synliggjøre både kostnader og gevinster ved ulike prioriteringer, både når det gjelder hvordan budsjettmidler skal frigjøres til formålet, samt hvilke formål som skal prioriteres først.

5. Tiltaksarbeidet

Arbeidet med kostnadsreduserende tiltak de siste årene har hatt hovedfokus på langsiktige løsninger for foretaket, herunder løsninger som understøtter prioriteringene i foretakets strategiske utviklingsplan. Sentrale elementer i dette tiltaksarbeidet er erstatning av innleid arbeidskraft med egne ansatte, reduksjon i årsverk ned mot 2019-nivå og bedre bemanningsplanlegging. I tillegg må det sees på mulighet for reduksjon/bremse veksten i kostnader til materiell og medikamenter. Prioriteringer av ressursforbruk må ses i sammenheng med omfanget av gjestepasienter, fristbruddpasienter og pasientreiser, og potensiale for reduksjon i disse kostnadene.

Som følge av den negative resultat utviklingen ved utgangen av september iverksatte administrerende direktør en rekke strakstiltak for å bremse kostnadsutviklingen siste del av 2021:

- Ledige stillinger skal holdes vakant med mindre de er strengt nødvendige for forsvarlig drift.
- Alle stillingsutlysninger skal godkjennes av administrerende direktør.
- Innleie av helsepersonell fra firma må godkjennes av klinikkssjef.
- Stopp i tjenestereiser som ikke er helt nødvendige. Alle tjenestereiser må godkjennes av klinikkssjef, stabsleder eller senterleder. Reiser og kurs i forbindelse med utdanning kan gjennomføres som planlagt.

Strakstiltakene vil løpe inntil videre.

Styret ba ved behandling av virksomhetsrapport for september om at det i styremøte 16. november legges frem tallfestede kortsiktige og langsiktige kostnadsreducerende tiltak. Det pågår i disse dager intensivt arbeid i klinikker og stabsavdelinger med identifikasjon, risikovurdering og tallfesting av både kortsiktige og langsiktige tiltak. Det arbeides fortløpende med konkretisering av de ulike tiltakene, og foreløpig oversikt med gevinstberegning for ulike tiltaksområder vil først bli klart for presentasjon i styremøte 16. november. Status i tiltaksarbeidet og diskusjon om mulighetsområder og prioriteringer for det videre arbeidet vil også være tema i budsjettseminar for styret den 15. og 16. november. Endelig tiltaksplan vil bli fremlagt for styrebehandling i styremøte 14. desember.